

Iktatószám		Budapestre vonatkozó újságcikkek		Osztályozás	
		Szerző		Hely	
		Cím <i>Olcsóbb lesz a temetés.</i>		Idő <i>" 1913 "</i>	
		Forrás: <i>Világ</i>		Személy	
		Bp. <i>1913 III/27.</i>		Helyszám	
(Hely)		(Idő)		(Köt. v. füz.)	

Olcsóbb lesz a temetés

— Megváltják az „Entreprise“-t is —

Amit egész sereg német város megcselekedett, azt most meg akarja csinálni Budapest is. Arról van szó, hogy a fővárosnak a temető-ügyeket intéző osztálya komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy községi kezelésbe vegye a temetést. Az idea úgy vetődött fel, hogy Budapest legnagyobb temetkezési intézetének, az „Entreprise“ néven ismeretes „Első magyar szállítási vállalat r.-t.“ egyik főrészvényese felajánlotta a városnak a részvényeit. A tájékoztató tárgyalások megindultak és nagyon valószínűnek látszik, hogy a főváros, ha a közgyűlés is úgy akarja, nagyon előnyös feltételek mellett jutna az „Entreprise“ részvényeinek a többségéhez. A vállalat egyébként 24 esztendő óta áll fenn. Alaptőkéje 700.000 korona; 1750 darab, egyenkint 400 korona névértékű részvénye van. Évek óta 7%-os osztalékot fizet. A vállalat az idén is 28 korona (7%) osztalékot fizetett. Tizenhatsz temetkezési irodája van a fővárosban; 1910. évi mérlege pedig a kompasz szerint így fest:

Vagyon:		Telér:	
Társulati ház	384.919 K	Részvénytőke	700.000 K
Lejtár és felszerelés	303.880 „	Jelzálogkölesség	155.000 „
Árukészletek	259.018 „	Hitelezők	42.712 „
Pénztár	21.501 „	Tisztviselők	
Óvadékok	2.000 „	végkielégítési alapja	37.421 „
Adósok	156.709 „	Tartalékalap	105.866 „
Átmeneti tételek	8.433 „	Fel nem vett osztalék	731 „
Pénzüntézeteknél	109.194 „	Értékesítések	
		tartalék	139.000 „
		Nyereség	64.924 „
	1.245.654 K		1.245.654 K

Eredmény számla: Bevétel: 485.944 K. Ebből nyereség: 64.924 K. Kamat 4545 K.

reségáthozat 1794 K. ... jövedelem 364.200 K; házbér 15.405 K. Kiadás: Kamat 7750 K; adó 18.669 K; fizetések 96.170 K; munkabér 117.201 K; üzleti költség 77.484 K; vegyes kiadások 103.745 K; nyereség 64.924 K. Ebből fordítottak osztalékra 49.000 K-át; jutalékra 9469 K-át; végkielégítési tartalékra 5000 K-át; átvitel 1455 K.

Megjegyezzük, hogy a tárgyalások alapja az, hogy az 1750 darab részvényekből 900 darabot ajánlanának föl a fővárosnak és 900 darab fölajánlott részvényből 400 darab az erdélyi ev. ref. egyház tulajdonában van. Az ügyosztály azt hiszi, hogy a részvénybirtok nagyobb felének jutányos áron való megszerzésével hasznos szolgálatot tenne, mert a vállalatnál nagyszerűen föl lehetne használni a városi fuvartelep lovait és temetői virágkertetét. De egyúttal nagy szolgálatot tehetne a főváros a publikumnak is, mert *olcsóbbá tenné a „harmadosztályú temetést“* és megszüntetné azokat a lehetetlen állapotokat, hogy a különféle temetésrendező-vállalatok ügynökei a jövőben is zaklassák és megsarcollják a gyászoló családtagokat.

Amit a főváros most meg akar csinálni: nem új dolog. A német városok egész seregének van már temetkező-vállalata; és egyik sem fizet rá. Az „Entreprise“ most hétszázalékos osztalékot fizet a részvényeseknek, tehát kétségtelen, hogy a „temetői alap“, amelyben a vagyonából a részvényeket meg akarják venni, szintén nem fizetne rá az üzletre, egyébként is helyesnek látszik, hogy a hatóság maga avatkozzék bele a temetési dolgokba. Ha a temető a városé, legyen a városé a temetés kötelessége is. A sokat idézett „kegyelet“ csak nyerni fog vele, ha a gyászoló család — amint már említettük — nem lesz kitéve a temetési vállalkozók zaklatásainak. Ugy látszik, hogy ezen a véleményen van Buzay Károly tanácsos is, akit

ebben a dologban megkérdeztünk. Buzay tanácsos ugyanis kijelentette, hogy abban az esetben, ha a részvények megvétele dolgában nem sikerülne előnyös megegyezést kötnie, abban az esetben azt fogja proponálni, hogy a *főváros maga állítson föl temetkezési intézetet*, amelyet teljesen maga kezelne.

Mi azt hisszük, hogy a városnak itt nem szabadna megállni, hanem meg kellene csinálni a kötelező ravatalozás intézményét. Biztosra vesszük, hogy ha a főváros megvalósítja ezt a *modern és tisztára a közegészségügyet szolgáló ter-*

vet, akkor már az intézmény felállításának első esztendejében jelentékenyen leszállana a halálozások száma. Ez érthető is. A halálozások nagy százalékát a ragadós betegségek idézik elő. A ragadós betegségek legkitünőbb terjesztői pedig azok a gyászdrapériák és egyéb temetési felszerelések, amelyeket az „Entreprise házi tisztjei“ az egyik skarlátos és diftéritiszes halottról a másik halottra cipelnek. El kell jönnie egyszer a felvilágosodás amaz idejének, amikor majd be fogja látni még Budapesten is mindenki, hogy nem kegyeletsértés és nem vallássértés az, ha a családtagok nem hálának egyszobában a halottal és nem szivják huzsonnégy órán keresztül azt a romlott levegőt, amelyet egy feloszlásnak induló holttest fertőzött meg.